

Basistekst onafhankelijke informatie financiële gevolgen van overlijden

TOELICHTING VOOR ONZE RELATIES: Hieronder vindt u een algemene tekst over financiële gevolgen van overlijden en de overlijdensrisicoverzekering (ORV). Doel van deze tekst is: consumenten neutrale en objectieve informatie geven over financiële gevolgen van overlijden en de ORV als een manier op die gevolgen op te vangen. Zodat zij goed geïnformeerd een beslissing kunnen nemen over het wel of niet afsluiten van een ORV.

*Het gaat om een **basistekst** die alle relevante vragen en deelonderwerpen bevat. Deze tekst of delen ervan kunnen gebruikt worden door externe partijen die hun leden of achterban willen informeren over dit onderwerp.. Eventueel kunnen op basis van de onderstaande tekst specifieke teksten gemaakt worden die helemaal zijn toegespitst op specifieke doelgroepen. En op bepaalde 'life events' waarop mensen erover zouden moeten nadenken: bij het maken van keuzes over pensioen, start als zzp'er / inschrijving KvK, afsluiting (NHG-)hypotheek, aangaan huurcontract en andere life-events*

Overlijden en de financiële gevolgen

Praten en nadenken over je eigen overlijden of dat van een naaste is niet makkelijk. Veel mensen gaan het daarom zo lang mogelijk uit de weg. Toch is het wel belangrijk om er bij stil te staan, want een overlijden heeft grote gevolgen voor de achterblijvers. Hun hele leven wordt anders. Ze moeten verder gaan met een groot gemis in hun leven. En ook financieel heeft een overlijden grote gevolgen. Bijvoorbeeld omdat door het overlijden van een (mede)kostwinner het inkomen fors afneemt. Waardoor je ook minder kunt uitgeven. Aan je huisvesting, zoals de hypotheek of de huur. Maar ook aan zaken zoals, dagelijkse boodschappen, vakanties en/of hobby's. Door een overlijden kunnen er ook extra kosten komen, bijvoorbeeld als je meer kinderopvang nodig hebt.

Op deze pagina [Hieronder] vind je algemene informatie over de financiële gevolgen van overlijden. En hoe je die met een overlijdensrisicoverzekering (ORV) kunt opvangen. Wat is een ORV? Wanneer heb je een ORV nodig? Wanneer niet? Welke soorten zijn er? En waar moet je op letten als je ze vergelijkt?

1 Hoe kan ik financiële gevolgen van overlijden opvangen?

Een overlijden geeft niet alleen een groot emotioneel verlies. Ook financieel kan het gemis groot zijn. Vooral als een kostwinner sterft. Dat kan grote gevolgen hebben voor het huishoudboekje van een gezin. Als een salaris wegvalt, heb je minder inkomsten. Er zijn misschien ook minder uitgaven, maar dat weegt vaak niet op tegen de inkomsten die iemand meebracht. Sterker nog: na een overlijden komen er vaak kosten bij. Zoals extra kinderopvang. De achteruitgang kun je opvangen door minder uit te geven. Bijvoorbeeld door naar een woning te verhuizen met een lagere hypotheek. Maar dat is lang niet altijd mogelijk. En veel mensen willen bijvoorbeeld niet verhuizen na een overlijden en blijven liever wonen op de vertrouwde plek. Gelukkig zijn er verschillende regelingen die geld uitkeren aan nabestaanden. Bijvoorbeeld een [nabestaandenpensioen](#) van de werkgever, of de Algemene Nabestaandenwet. Meer over financiële regelingen voor nabestaanden vind je bij het [Nibud](#).

Maar niet iedereen heeft zo'n regeling of kan er gebruik van maken. Bijvoorbeeld als je zzp'er bent, of als je werkgever geen pensioenregeling heeft. Of als je niet onder de Algemene Nabestaandenwet valt.

Om te voorkomen dat nabestaanden na een overlijden in financiële problemen komen, is een overlijdensrisicoverzekering (ORV) vaak een goede en betaalbare oplossing. Daarnaast is een ORV in veel gevallen een goede aanvulling op de verschillende regelingen die er al zijn.

2 Wat is een ORV?

Met een overlijdensrisicoverzekering sluit je een verzekering af op iemands leven. Als hij of zij overlijdt tijdens de looptijd van de verzekering, wordt eenmalig een vooraf afgesproken bedrag uitgekeerd aan de nabestaanden. Zo zorg je ervoor dat de nabestaanden geld hebben om rond te komen. Verzekeren is handiger dan er voor sparen. Want je weet niet wanneer je overlijdt. Dat kan ook zijn in een tijd dat je een jong gezin hebt, en grote financiële verplichtingen.

3 Wanneer heb je een ORV nodig? En wanneer niet?

Welke financiële gevolgen een overlijden heeft, hangt helemaal af van iemands persoonlijke situatie. Is er een nabestaandenpensioen, kan men gebruik maken van de Algemene nabestaandenwet? En wat moet er allemaal betaald worden? Veel mensen sluiten een ORV om de schuld te verlagen en zo in het huis te kunnen blijven wonen na het overlijden van een (mede)kostwinner. Maar je kunt de ORV ook gebruiken om de huur, de kinderopvang, de auto, de studiekosten voor je kinderen of je vaste lasten zoals energie en boodschappen te kunnen blijven betalen, Of als je van reizen houdt, om dat te kunnen blijven doen.

Belangrijk is vooral of je na overlijden een partner of gezin achterlaat waarvoor financieel gezorgd moet worden. En of je daar al iets voor geregeld hebt, bijvoorbeeld spaargeld of een goede pensioenregeling met nabestaandenregeling. Als je dat niet hebt, dan kan een ORV verstandig zijn om te overwegen.

Stel jezelf daarom een paar belangrijke vragen: *[Situatieel in te vullen per doelgroep: zzp, werknemer, woningeigenaar, huurder Bijv. met een dropdown, met keuzes per doelgroep van hun eigen doelstellingen.]*

1. Zijn er mensen, zoals een partner en/of kinderen, met wie je één huishouden vormt, of gaat vormen?
2. Als jij of je partner overlijdt, wat betekent dat dan voor het totale huishoudinkomen? Kunnen je nabestaanden rondkomen zonder jouw inkomen?
3. Zijn er andere manieren om inkomensverlies door je overlijden op te vangen? Is er bijvoorbeeld voldoende spaargeld?
4. Bouw je pensioen op, via je werkgever of als zelfstandige? En keert dat pensioen ook geld uit aan je nabestaanden als jij of je partner overlijdt?
5. Als je een huurwoning hebt: kunnen je gezinsleden de huur blijven betalen?
6. Als je overwaarde op je huis hebt, of een hypotheek met NHG-garantie: zijn je nabestaanden bereid het huis te verkopen en te verhuizen naar een goedkopere woning?
7. Kom je in aanmerking voor de Algemene nabestaandenwet? (Ben je geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt, of heb je kinderen om voor te zorgen?)

Al deze vragen zijn belangrijk en kan alleen jij beantwoorden. Denk er daarom goed over na, en bespreek ze daarom met je partner, kind(eren) of andere dierbaren. Of met een financieel adviseur. Als je nabestaanden hebt en één of meerdere vragen met nee beantwoordt, dan is het verstandig je verder te verdiepen of een ORV voor jou zinvol is.

Een ORV geeft financiële rust. Of je nu oud of jong bent. Je weet dat je het financieel goed geregeld hebt als je zou overlijden.

4 Wat als je een eigen woning koopt?

Wat moet je doen als je een eigen woning koopt? Moet je dan iets regelen voor als je overlijdt terwijl het huis nog niet is afbetaald?

Vaak is een ORV niet verplicht als je een hypotheek afsluit. Ook bij het afsluiten van een hypotheek met Nationale Hypotheekgarantie (NHG) is een ORV niet verplicht. Voor banken is het namelijk niet nodig: als je nabestaanden de hypotheek niet meer kunnen betalen, dan wordt het huis verkocht. Met de opbrengst wordt de hypotheek afgelost. En als je NHG hebt zal een NHG een eventuele restschuld (onder voorwaarden) aflossen.

In veel gevallen kan het wel verstandig zijn een ORV bij een hypotheek te sluiten. Dan kunnen je nabestaanden de hypotheek blijven betalen en in de woning blijven. Zo voorkom je dat de eigen woning verkocht moet worden, en je nabestaanden moeten verhuizen.

Als je alleenstaand bent en niet hoeft te zorgen voor anderen, is het niet per se nodig. En ook niet als je nabestaanden de hypotheek kunnen blijven betalen uit hun eigen salaris, of uit het nabestaandenpensioen.

5 Wat als je huurt?

Het kan verstandig kan zijn om als huurder een ORV af te sluiten, vooral als je een partner of kinderen hebt. Als je samenwoont met bijvoorbeeld een partner of kinderen, kan een ORV hen helpen om niet in de financiële problemen te komen na jouw overlijden. Dit kan vooral belangrijk zijn als je partner geen of weinig eigen inkomen heeft of als je gezamenlijk voor de huur van een woning verantwoordelijk bent. Als je vroegtijdig overlijdt kan een ORV als vangnet dienen voor het gezin. Met de uitkering kunnen ze de huur blijven betalen en worden ze niet gedwongen om hun woning te verlaten.

Als huurder kun je ook andere schulden hebben, zoals leningen, creditcards of persoonlijke schulden. Als je vroegtijdig overlijdt, kan een ORV je nabestaanden helpen om die schulden af te lossen, zodat ze niet met de last van deze verplichtingen achterblijven. Dit is vooral belangrijk als je een gezamenlijke lening hebt of als er andere financiële verplichtingen zijn die de huur of het levensonderhoud kunnen beïnvloeden.

De eenmalige uitkering van je overlijdensrisicoverzekering kan gevolgen hebben voor je huursubsidie, maar ook voor je zorgtoeslag. De belastingdienst kan je hier meer informatie over geven. Je totale vermogen kan ook boven de heffingsvrijstelling uitkomen.

Het is als huurder belangrijk om je persoonlijke situatie goed in kaart te brengen en na te denken over je verplichtingen (zoals huur, andere vaste lasten en schulden). Een financieel adviseur kan helpen om te bepalen welke oplossing voor jou het beste is.

6. Heb je een ORV nodig als zelfstandig ondernemer?

Als zelfstandig ondernemer is goed om na te denken over je financiële situatie, zowel voor jezelf als voor je nabestaanden.

Als zelfstandig ondernemer bouw je meestal niet een pensioen op via een werkgever. Dat betekent dat er waarschijnlijk geen nabestaandenpensioen is vanuit een pensioenregeling. Je moet dan zelf iets regelen om je nabestaanden financieel te beschermen, bijvoorbeeld via een ORV.

Als je pensioen opbouwt in de derde pijler (de zogenaamde individuele pensioenopbouw, bijvoorbeeld via een lijfrenteverzekering of bankspaarproduct), kan er geld naar je nabestaanden gaan als je vroegtijdig overlijdt. Dit hangt echter af van de voorwaarden van je pensioenregeling. In principe wordt alleen ongeveer het opgebouwde bedrag aan je nabestaanden uitgekeerd. Om te voorkomen dat nabestaanden na overlijden in financiële problemen komen, is een ORV een goede en betaalbare aanvulling op je derde pijler pensioen.

Het is belangrijk om bij het afsluiten van een pensioenproduct na te gaan welke overlijdensdekking wordt geboden en of dit voldoende is voor je nabestaanden. Een financieel adviseur kan helpen om jouw financiële situatie in kaart te brengen en advies te geven over je pensioen- en nabestaandenvoorziening.

7 Wat is het verschil tussen een ORV en een uitvaartverzekering?

Een uitvaartverzekering is bedoeld om de uitvaart te betalen, en is vaak niet hoger dan wat een gemiddelde uitvaart kost. Een ORV is bedoeld om de gevolgen van een weggefallen inkomen op te vangen. Zodat bijvoorbeeld een deel van de hypotheek afgelost kan worden, of zodat de studie van de kinderen betaald kan worden. Het verzekerde bedrag bij een ORV is dus veel hoger dan bij een uitvaartverzekering.

Bij een uitvaartverzekering ben je je hele leven lang verzekerd. Ook al word je honderd. Bij een overlijdensrisicoverzekering ben je verzekerd tot een bepaalde einddatum. Bijvoorbeeld tot je 67^e verjaardag (als je AOW krijgt). Of tot het moment dat je de hypotheek hebt afgelost. Als je vóór die einddatum overlijdt, krijgen je nabestaanden het verzekerde bedrag. Als je daarna overlijdt, keert de overlijdensrisicoverzekering geen geld uit.

8 Wat levert een ORV op, en wat betaal je voor een ORV?

Het geld dat je voor de verzekering betaalt, heet premie. De premie betaal je meestal per maand, maar kan ook per kwartaal, per jaar of in één keer. De hoogte van de premie hangt af van het verzekerde bedrag, je leeftijd, je gezondheid bij het afsluiten van de verzekering en de periode waarover je premie betaalt. Over het algemeen geldt: hoe jonger je bent als je een ORV afsluit, hoe minder premie je betaalt.

Je kunt je premie berekenen op websites van verzekeraars of bij vergelijkingswebsites. Om een voorbeeld te geven: een 25-jarige man betaalt voor een ORV met verzekerd bedrag van 200.000 euro en een looptijd van 30 jaar, rond de 7 euro per maand. Dat is dus de prijs van een paar kopjes koffie. Als je 45 jaar bent, kun je zo'n ORV afsluiten vanaf circa 30 euro per maand (bron: Independer juli 2024). Dat is ongeveer de prijs van een lunch voor twee personen.

9 Hoe zit het met de gezondheidsvragen?

Iedereen die een ORV afsluit, moet informatie geven over zijn of haar gezondheid. Zo weet de verzekeraar van iedereen hoe groot de kans is dat ze tijdens de looptijd van de verzekering overlijden. Ook als je ziek bent geweest of een grotere kans hebt op een (chronische) ziekte, kun je in veel gevallen een verzekering afsluiten. Soms moet je wel een hogere premie betalen.

Zie ook: www.verzekerennakanker.nl en [Invullen van een gezondheidsverklaring \(verzekeraars.nl\)](http://Invullen van een gezondheidsverklaring (verzekeraars.nl))

9 Hoe sluit ik een ORV af?

Je kunt een ORV op verschillende manieren afsluiten. Het kan online via vergelijkingsites of rechtstreeks bij een verzekeraar. Of via een financieel adviseur. Een financieel adviseur kan op basis van jouw persoonlijke situatie en wensen een advies geven. Of je een ORV zou moeten afsluiten, en zo ja welke. Let op: aan financieel advies zijn kosten verbonden.

Verzekeringskaarten

Om het vergelijken van verzekeringen makkelijker te maken, heeft elke verzekeraar en verzekeringsadviseur verzekeringskaarten op zijn website staan. De verzekeringskaart bevat de belangrijkste kenmerken van de verzekering.

Wil je bepalen wat je nodig hebt, ga dan naar je adviseur of het Nibud. Heb je nog geen eigen adviseur, gebruik deze handige tool [Persoonlijk Budgetadvies – Nibud](#) van het Nibud. Daar kan je berekenen hoe jouw financiële plaatje eruit ziet, en wat er zou gebeuren als een inkomen wegvalt. Dan kom je (indien nog nodig) beslagen ten ijs bij een adviseur.

Verbond van Verzekeraars, december 2024